't Bieteutje

Tweemaandelijks tijdschrift van
WIELEWAAL
JNM
afdeling Hoogstraten
Jaargang 12, nummer 2

afgiftekantoor 2320 Hoogstraten
V.U.: Tom Verschaegen

funktie	WIELEWAAL	JNM
voorzitter	Marcel Adriaansen Venneweg 2 2321 Meer 03/315.90.40	Tom Verschraegen Minderhoutsestraat 125 2322 Minderhout 03/314.67.25
ondervoorzit. --- piepverantw.	Leo Van den Heuvel L.d.Konunclaan 395 2320 Hoogstraten 03/314.37.94	Fons Jansen Moerstraat 38 2320 Hoogstraten 03/314.59.25
sekretaris	Ludo Van Beeck Lindedreef 57 2320 Hoogstraten 03/314.71.33	Katrien Knaeps Moerklokstraat 6 2323 Wortel 03/314.37.70
ping	"	Wim Verschraegen Minderhoutsestraat 125 2322 Minderhout 03/314.67.25
mil.besch. nat.hist. nat.beh. sekretaris	Jef Leestmans L.d.Koningklaan 357 2320 Hoogstraten 03/314.60.14	Dimitri Van Pelt Wim Verschraegen Tom Verschraegen
P.R. (pers e.d.)	Ria Boeren Lage Rooy 23h 2328 Meerle	Dimitri Van Pelt Moerstraat 48 2320 Hoogstraten 03/314.35.14

Konservators

De Koebereg : Leo Van den Heuvel
De Halsche Beemden : Jef Leestmans
Museum Jan Spannenburg : Jos Verschraegen
& Jos Vorsselmans
Hal 14
2322 Minderhout
03/315.76.26

Rek.nr. RESERVATENFONDS HOOGSTRATEN : 035-1753415-40

Bieteut

Hoofdredaktie: Fons Jansen
V.U. : Tom Verschraegen
Abonnement voor leden van andere afdelingen: 110,-BF , over te schrijven op rek. 646-2200711-86 op naam van JNMarkvallei, Minderhoutsestraat 125 2322 Hoogstraten, onder vermelding van "Bieteutje 1993"

Voorwoord

Ik ben dan wel geen voorzitter, maar ik kan toch ook een voorwoordje schrijven.
Het nieuwe jaar is goed ingezet, al zullen we ons best doen om alles nog beter te maken. Hopelijk hebben alle leden van vorig jaar opnieuw lidgeld betaald, zodat we dezelfde blije gezichten kunnen blijven verwachten.
Ik zou in dit voorwoord graag een oproep doen naar alle piepers (geen patatten) om ook eens een artikeltje te schrijven. In vorige Bieteut stond helemaal geen pieprubriek, en nu is het ook niet erg vet!
Hier wordt mij ook nog eens de kans geboden om op de deadline van de waarnemingen en het Bieteutje te wijzen. Ik moet toegeven dat deze keer zo goed als alle artikels voor de ultieme limiet binnen waren. Ik waarschuw nu dan: alles wat niet binnen is op 15/04/93 om 00.00u zal niet in het derde nummer verschijnen, maar in het vierde.
Ik stel deze lijn zo sterk omdat ik buiten de Bieteut nog wel enkele bezigheden heb, en als iemand zich geroepen voelt om kritiek,te uiten, dan mag die vanaf november '93 (of wanneer de volgende verkiezingen ook mogen plaatsvinden bezighouden met dit prachtige tijdschrift.
Ook zal ik hier mijn dank betuigen aan allen die hebben meegewerkt aan de opvulling van deze teut, aangezien ik dat uit de kolofon heb geworpen.
Ik meen artikels te hebben ontvangen van Wim Verschraegen (de kalender natuurlijk!!!!!), Katrien Knaeps, Elke Segers, Dimitri van Pelt, Wim Aerts(maar ik kan dat nergens meer terugvinden, 5000 maal mijn excuses), Tom Verschraegen, Ria Boeren, Feel Adriaansen, Ingrid Brosens.
Misschien nog wat zeveren tot ik aan de 26,67c zit onderaan mijn kader, want dat wil zeggen dat mijn blad vol is. Momenteel ben ik op lijn 23,71c aan het tikken. Ik hoop dat ik niet te lang meer bezig moet blijven, want ik zou ook nog graag wat ander werk doen. Vooruit zeg, 25,4c, ik ben er bijna. Nog niet, maar lang kan dat toch niet meer duren! Voilà, ik ben er. Oei, mijn naam nog! Fons

ActiviteitenKalender

* zondag 7 maart : OP ZOEK NAAR VOGELS in het centrum van Hoogstraten en omstreken.
De leerlingen van het vijfde en zesde studiejaar van de fusie Hoogstraten zullen tevens (via de scholen) op deze JNM-tocht worden uitgenodigd.
verzameling : 14.00 lokaal Karel Boomstraat (Jan Spanneburg-museum)
meebrengen : verrekijker, vogelgids
verantwoordelijke : Fons Jansen

* zondag 21 maart : voormiddagwandeling in de ELSACKER te Meerle.
Danny Daelemans zal ons in dit domein van Waters en Bossen rondleiden.
verzameling : 09.30 lokaal (auto)
10.00 Elsacker
einde : ± 12.00 Hr
verantwoordelijke : Tom Verschraegen

* zondag 4 april : op zoek naar de EERSTE WEIDEVOGELS in de omgeving van DE HEES.
We hopen op deze fietstocht de eerste wulpen, grutto's, tureluurs, goud- en zilverplevieren, diverse ruiters, watersnippen, ... te zien.
afspraak : 10.00 lokaal
einde : ± 17.00
meebrengen : - fiets (in orde !!!!)
- pic-nic, drank
- ev. verrekijker, vogelgids
verantwoordelijke : Dimitri Van Pelt

* donderdag 15 april t.e.m. zondag 18 april : !!!!!!! TEXEL !!!!!!!!

We vertrekken donderdagavond (tenlaatste op ± 18.00 i.v.m. de laatste overzet naar Texel) met minibusjes naar dit prachtig waddeneiland. De terugkomst is voorzien op zondag-avond.

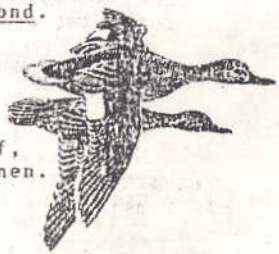

Wij kamperen in de perfect uitgeruste kampeerboerderij "Princenhage" op de Slufterweg 2 b, 1795 DE COCKSDORP (tel. 0031/2220 11619). Deze boerderij waar we ook vorig jaar logeerden bestaat uit 3 slaapzalen, keuken-dagverblijf, douches en toiletten en is gelegen tegen de duinen.

richtprijs : + 18 jaar = 3.000 Fr
- 18 jaar = 2.700 Fr
- 12 jaar = 2.500 Fr
gezinskorting mogelijk

AANDACHT !!! : INSCHRIJVEN VOOR 20 MAART bij Feel Adriaensen (max. 40 deelnemers)

Na de inschrijving zal je nog een brief met verdere details ontvangen (vertrek-aankomstuur, wat meebrengen, betaalmodaliteiten).

Wat je zoal kan zien op dit vogeleiland vind je verder in dit bieteutje terug !

DEADLINE BIETEUTJE + WAARNEMINGEN

* zondag 25 april : DAG VAN DE AARDE

Onder leiding van conservator Jef Leestmans, zal er op deze dag een bezoek gebracht worden aan de reservaatjes in de Halsche Beemden en het Merkske te Minderhout.
Deze tocht zal ondersteund worden door een persartikel. Aan niet-leden zal een bijdrage voor het reservatenfonds worden gevraagd.
bijeenkomst : 14.00 kapelletje van Hal
meebrengen : laarzen
verantwoordelijke : Jef Leestmans

* zondag 9 mei : bezoek aan de VISBEEK en het KINDERNAUW te Lille

Deze tocht zal geleid worden door Werner Van Hove
meebrengen : laarzen
afspraak : 13.30 lokaal (eigen vervoer)
14.00 Kerk Wechelaersande
verantwoordelijke : Wim Verschraegen

* vrijdag 14 mei : AKTIEDAG VOOR DEMOCRATIE EN VERDRAAGZAAMHEID

Dit project is gegroeid uit de boodschap van de jeugd naar aanleiding van de koningsviering.

Deze actiedag wordt georganiseerd vanuit de jeugdraad waar alle jeugdverenigingen en andere sympathisanten kunnen deelnemen.

Ook vanuit de JNM willen we vragen om zoveel mogelijk aan deze actiedag deel te nemen. Verdere gegevens (afspraakplaats, uur, fakeltocht ?, ...) zijn nog niet bekend

VOLLEYBAL

* 06.03.1993 : JNM-MUSSEN (14.15)
* 27.03.1993 : SLOT-JNM (13.00)
* 03.04.1993 : FAM-JNM (14.15)
* 10.04.1993 : SMASH-JNM (14.15)

We kunnen dit jaar niet deelnemen aan de finale aangezien we in die periode in Texel zitten ! Sorry, fans !!!

ALLERLEI

* milieuadviesraad : 15 maart

* jeugdraad : 31 maart

* ROEFEL : 26 juni

****

3 januari: NIEUWJAARSWANDELING TE POSTEL

In tegenstelling tot de vorige Bieteut proberen we in deze editie WEL enige verslagen te krijgen van de -steeds plezante en waardevolle activiteiten. Ziehier het eerste exemplaar!
Het gaat (zoals de titel misschien al heeft doen vermoeden) over de Nieuwjaarswandeling op de Cartiersheide te Postel, onze eerste activiteit van dit nieuwe jaar 1993 (gelukkig nieuwjaar trouwens nog).

23 enthousiaste Wielewuiten en JNM'ers reden al carpoolend in de richting van de bewuste heide. Eenmaal aangekomen, merkten we dat het er uitermate prachtig weer was: lekker koud, ijs op de plassen en vennen, en toch een bescheiden, maar stralend zonnetje. We hadden niet te klagen!

Braafjes volgden we de begaanbare paadjes, tenzij de banaan van Fons het anders wilde. De vermelding van dit stuk fruit heeft te maken met het feit dat hij, onze piepverantwoordelijke in de namiddag een speciale route voorzien had voor de piepers. Bij gebrek aan (lees: ontbreken van) de jongste garde beschouwde hij ons als zijn onderdanen en de banaan, geplet en bevroren, als richtingaanwijzer voor zijn tocht. Origineel is-t-ie wel! Op den duur heeft hij deze manier van werken toch opgegeven en wandelden we lustig verder.

Elders op onze weg troffen we plots een bevroren ven aan. Wat doen JNM'ers als ze zoiets zien? Juist: slibberen natuurlijk en elkaar tegen de ijsvlakte proberen te sleuren, wat sommigen uitstekend lukte tot groot jolijt van de omstaanders!

Iets verder was het de bedoeling dat we een overbrugde beek zouden oversteken. Dimi echter begreep het opzet niet zo goed en poogde prompt de eerste de beste voorbijganger (in dit geval Wim) erin te duwen. Deze laatste kon nog net zijn evenwicht bewaren en belandde op de oever. Oef!

Een groot deel van dit vertier werd veroorzaakt door onze 'feestvarkens' Dimi en Fons, hoe kan het ook anders? Deze laatste kreeg het ook nog in zijn bol om overal in het rond te gaan fotograferen, terwijl zijn collegavarken zijn best deed om bezienswaardigheden te creëren. Zo hadden ze (Wout, Wim, Geert en Ingrid zaten ook nog in het complot) mij zitten in een vrij onnozele situatie. Bewijsmateriaal te bevragen bij Fons Flitser.

JNM'ers staan ook nog bekend om tijdens wandelingen steeds achterop te lopen. De Nieuwjaarswandeling was hierop geen uitzondering. Toch kan dit af en toe problemen opleveren als de feestvarkens beweren dat de rest van de groep rechtdoor is gegaan, terwijl wij ze nog net hadden zien afdraaien. Het duurde wel een eeuwigheid eer we de koppigaards aan het verstand konden brengen dat ze op het verkeerde spoor zaten! Zo zie je maar: nobody's perfect!

Dat het leuk is geweest, zal nu wel duidelijk zijn, maar zo'n natuurwandeling biedt uiteraard steeds een schat aan natuurpracht. Ook ditmaal ontbrak het niet aan betoverende landschappen en onbeschrijfelijk mooie details, zoals het ijs dat elk blad en elk grassprietje verandert in een (o, zo vergankelijk) kunstwerk. Dan geeft het toch ook zo'n heerlijk gevoel dat het topje van je neus en je tenen op het punt staan te bevriezen...

Wat waarnemingen betreft, zijn we wel een beetje teleurgesteld. We hebben namelijk niets spectaculairs zien vliegen of lopen. Kan altijd gebeuren. Spijtig, maar dit gebrek(je) werd volkomen teniet gedaan door al het voorafgaande én door de lekkere 'Postel' die we achteraf (bijna) gezamelijk nuttigden in een plaatselijke horecazaak.

Onze traditionele Nieuwjaarswandeling opende ook dit jaar weer met een geslaagde versie. Hoe kan het ook anders?

Katrien K

ZEELAND, HET VOGELPARADIJS (door Marcel Adriaensen)

Voor hem of haar die veel over vogels wil bijleren en veel verschillende vogelsoorten wil zien heeft de uitstap naar Zeeland ontzettend veel te bieden. In een dag bezoeken we zowat de voornaamste natuurgebieden van Zeeland. We stappen onder andere uit aan de Volkeraksluizen, de 10 gemeenten, het Grevelinger meer, de Scheelhoek, de Kust, de vissershaven en vele andere interessante natuurgebieden. Doel van de reis zijn de in Zeeland overwinterende watervogels in het algemeen en de verschillende soorten ganzen in het bijzonder.
Iedereen is goed van materiaal voorzien, vooral van verrekijkers en vogelboeken. Daarnaast beschikken we nog over onze ervaren vogelkenners die de vogels al aan slechts enkele kleinigheden zoals de plaats waar hij zit en hoe hij zit kunnen herkennen. Deze personen zijn zeer bereidwillig om de mindere vogelaars (zo noemen ze een vogelliefhebber in Nederland) al het nodige te vertellen. Niet in het minst beschikken we over Frans, onze trouwe gids en Zeeland kenner.

Om te beginnen som ik enkele vogels op waarvoor we niet echt naar Zeeland hoeven te reizen om ze te zien. Men vindt ze evenzeer bij ons. Het zijn de fazant, wilde eend, kuifeend, kraai, ekster, meerkoet, houtduif, grote zanglijster, wulp, torenvalk, merel, fuut, veldleeuwerik, koolmees, winterkoning, vink, graspieper, holenduif, spreeuw, patrijs, bergeend, scholekster. We zien de bruine kiekendief welke in zijn typische vlucht een ruig grasland uitkamt.

Als meeuwen zien we de zilvermeeuw, grote mantelmeeuw, stormmeeuw en de kokmeeuw. Voeg daarbij het verschil tussen mannetje en vrouwtje, jong en ouder en zomer en winterkleed en je hebt aan de meeuwen alleen al een hele klus om die allemaal uit elkaar te houden.

Dan de ganzen. We zien: brandgans, kolgans (witte kol op de kop en witte buikstreep bij de ouderen), grauwe gans (rode snavel en lichte voorvleugels, merkbaar tijdens de vlucht), indische gans, rietgans, rotgans (donkere gans met witte staart). Een echte gezelschaphouder van de ganzenkolonies is de smient (heeft witte spiegels in de vleugels en eet ook gras). Een verder kenmerk van ganzen is nog de kleur van de poten (roze en geel) en ook heeft elke gans zijn eigen verhaal als trekvogel. Als de winter voorbij is wordt het de meesten onder hen hier te warm en trekken ze terug naar het noorden en noordoosten om er te broeden.

Op het water zien we: dodaars, middelste zaagbek, aalscholver (eentje met een dikke nek omdat hij net een vis ingeslikt heeft die de maag nog niet heeft bereikt), grote zaagbek, brilduiker, pijlstaart eend, toppereend, eidereend, ijseend (over de zeegolven scherend), de kleine zwaan en knobbelzwaan (waarvan twee exemplaren op sierlijke wijze vlak voor ons neerstrijken).

Verder aan het water: tureluur, rosse grutto, drieteenstrandloper, steenloper (kust), zilverplevier, goudplevier. Over het glooiende duinengras zien we ook een vluchtje sneeuwgorzen.

Als bijzonder waarnemingen: de slechtvalk. Op een eenzame zandplaat zittend op grote afstand van andere vogels. Wanneer hij opvliegt onstaat paniek bij de vogels in de buurt. Een ringpootbuizerd, is ook een waarneming die de meeste reizigers zal bijblijven.

DE NATUURKWIS

Zondag 17 januari was het weer zo ver. Onze jaarlijkse kwis. Niet een radje-draai-kwiske of van die andere onintelligente commerciële kwiskes, maar een heuse natuurkwis.

De 12 kwissers en kwisters waren in 3 groepen verdeeld. Zo hadden we de Boomkikkers. Opperpuitje Ingrid werd bijgestaan door de dikkopjes Wim A., Bart H. en Inge M. Dan hadden we de Komasaka's, nl. Koen B,, Marloes P., Saartje V.O. en Katrien K. Als je goed kijkt, weet je waar hun naam vandaan komt. En tenslotte de meest geïnspireerde groep : de groep zonder naam of G.Z.N. gevormd door Geert B., Sam G., Dolf M. en Bart A. die later door TIN V. werd vervangen.

Iedere groep had zo zijn manier om de aandacht van de jury te trekken. Zo vonden we vele "Stafiale" uitdrukkingen op de bladen van G.Z.N. en waren de Komasaka's eerder wat dikkenekkerig. Op hun antwoordbladen vonden we : nous sommes merveilleux, de Komasaka's zijn de beste, the Komasaka's the best of the best en zelfs in het ching changs : 万卅来本尔

Het werd in ieder geval een spannende strijd. Zoals je op het uitslagenbord kunt zien, namen de Boomkikkers meteen 1 punt voorsprong op de Komasaka's. De G.Z.N., die blijkbaar niet zo goed op de hoogte zijn van het bieteutnieuws, stonden meteen 10 punten achter en konden het gat niet meer dichtkwissen. Daarna namen de Komasaka's de leiding maar konden niet beletten dat de Boomkikkers nog op dezelfde hoogte kwamen in de allerlaatste ronde aangezien hun buizerd met hoogtevrees niet zo goed uitgebeeld werd als de oliefant met snotvalling.

De zangoefening (liedjes waar een vogel in voorkomt) was ook een hoogtepunt. De Boomkikkers waren hierin het beste. Dit is echter niet te verwonderen aangezien o.a. Ingrid meezong ! Voor diegene die deze opera misten, zal Ingrid graag op uw verzoek nog een zangsolo brengen.

Een ander hoogtepunt van de dag was de traditionele tekenopdracht van de kruising van verschillende dieren zoals de oehoe-otter-ooievaar, struisvogel-spitsmuis-specht en reiger-ree-rat. Deze schitterende tekeningen waaronder een heuse Picasso zijn te bewonderen in de expositiehal van het musée de Jean Spannenburg en dit nog tot 15 april 1993. Daarna verhuist deze expositie naar het wereldberoemde "Poubelle".

Namens de jury (Jaak, Ria en Wim) en de kwismaster (Jef) een proficiat voor de 2 winnende teams en voor de G.Z.N. geen paniek maar begin alvast maar te blokken voor volgend jaar.

de beste, le merveilleux, 万卅来本尔
and the best of the best president of the jury,

Wim V.

UITSLAGENBORD KWIS

	DE BOOMKIKKERS		DE KOMASAKA'S		GROEP ZONDER NAAM	
	punten	Totaal	Punten	Totaal	punten	Totaal
Bietzeut & activiteiten I	17	(17)	16	16	7	7
Vogels	10	27	16	(32)	17	24
zoek de vogels	8	35	9	(41)	10	34
Insecten	6	41	7	(48)	5	39
Tekening	15	56	13	(61)	17	56
Zoekoefening	49	105	50	(111)	41	97
Cryptogrammen	11	116	8	(119)	11	108
Zangoefening	8	124	6	(125)	6	114
Bietzeut & activiteiten II	10	134	10	(135)	9	125
Uitbeeldingen	9	(143)	8	(143)	8	131

Voor diegene die niet aanwezig konden zijn op onze kwis volgen hier enkele vragen zodat je toch nog een beetje kunt kwissen ?

1. Zoek de 6 vogels

R	W	B	O	K	J	G	H	D
X	E	A	D	E	T	G	O	R
S	S	I	O	T	H	O	P	K
B	H	M	D	U	I	O	E	L
N	I	S	A	E	A	L	E	U
V	E	H	A	R	R	P	N	U
R	N	J	R	E	D	E	O	T
D	T	S	S	C	H	Y	E	U
A	Z	E	R	T	Y	U	I	N
R	I	R	T	S	R	O	S	E

2. Cryptogrammen

A. Welke vogel ?
   a. natte kip
   b. geen kleine maar ook geen grote schutter
   c. lek zijn

B. Welke vlinder ?
   a. voor de nacht - vogel - kijktuig

C. Welke plant ?
   a. wormvriendinnetje
   b. botkrak
   c. langpoot smoel

3. Welke hommelsoorten leggen hun eitjes in het nest van anderen ?
4. Welke zijn geen mussen ? grasmus, heggemus, rotsmuts, ringmus, roodmus, huismus, sperwergrasmus, italiaanse mus, provençaalse grasmus, spaanse mus
5. Zing 3 liedjes waar een vogel in voorkomt ?

---

oplossingen 10/

1. elderend-smient-dodaars-sijs-hop-kluut
2. A. a. waterhoen b. middelste jager c. fitis
   B. b. dagpauwoog
   C. a. madeliefje b. beenbreek c. reigersbek, ooievaarsbek
3. koekoeksjommels
4. grasmus-heggemus-roodmus-sperwergrasmus-provençaalse grasmus
5. Ook echt zingen, hé, ... want ik hoor niks !!!!

Een uitstapje juist over de landsgrens :

DE BLEKE HEIDE TE CHAAM

Waarom zouden wij toch altijd naar Zeeland rijden om overwinterende ganzen te vinden ? Juist over de grens, nabij Meerle, is er immers een traditionele winterrustplaats voor rietganzen.
Dit uitgestrekt gebied is de moeite waard voor een ZONDAGNAMIDDAG-WANDELING of beter als HALTE OP EEN FIETSTOCHT !

Als illustratie van de vogelrijkdom van dit gebied, som ik even op van wat we op 31 januari '93 observeerden : ± 230 Taïgarietganzen, 2 bruine kiekendieven en 5 buizerds op de weidepalen, 65 wulpen, honderden kievitten, patrijzen, kramsvogels, watersnippen, enz.

SITUERING :

Hier volgt de routebeschrijving vanaf de dorpskom van Meerle : Kerkstraat, achter de kerk links richting het gehucht 'Grazen', de grens oversteken (=goudbergse loop), door Grazen en daar strekt zich de uitgestrekte open vlakte uit.

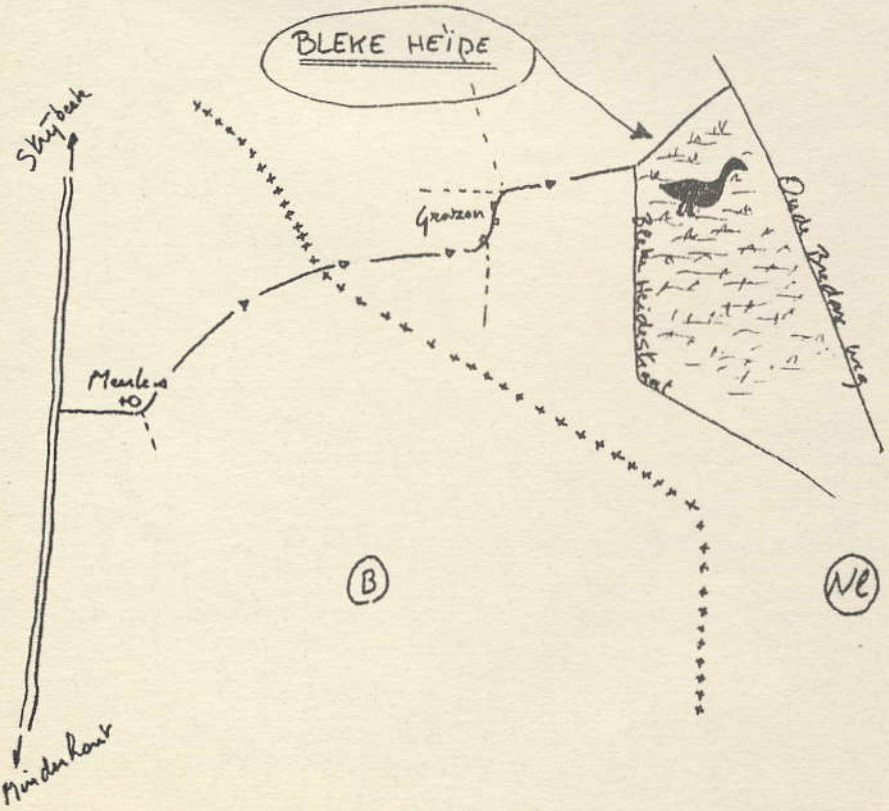

TAIGARIETGANS : Anser fabalis fabalis

Van de Rietgans zijn er 2 ondersoorten, nl. de soort van de taïga (even groot als een grauwe gans) en deze uit de toendra, die omwille van het gure klimaat kleiner is..

Deze 2 ondersoorten overwinteren volledig gescheiden. De taïgarietganzen die jaarlijks naar de Bleke Heide afzakken (schommelend tussen 180 en 250 expl.) broeden in de taïga van Noord-Scandinavië tot het oosten van het Oeralgebergte.

gewone kleine rietgans

BESCHERMING VAN HET GEBIED :

In 1991 was reeds 8 ha door Staatbosbeheer aangekocht. De bedoeling is dat dit gebied zal uitgroeien tot een groter reservaat en dat speciaal zal beheerd worden ten behoeve van weide- en trekvogels (vooral de overwinterende ganzen dus).

Het reservaat is niet toegankelijk voor wandelaars, maar het is zeer goed te overzien vanaf de openbare wegen, die zeer goed begaanbaar zijn.

Tom Verschraegen

HEET VAN DE PEN !!!

Het zomerkamp te Auel (2 → 7/08/93) zal een kost wagen van ± 2500,- (iets minder waarschijnlijk !) o.w.v. de hoge transportkosten (het is 230 km ver).

HET VISBEEK-KINDERNOUW PROJEKT

Onbekend maakt onbemind, was zeker en vast een spreekwoord dat van toepassing was op het natuurgebied "Visbeek-Kindernouw" te Wechelderzande en Lille. Inderdaad, wanneer je een tijdje geleden in kringen van natuurliefhebbers sprak over de Visbeekvallei of het Kindernouw dan fronste menigeen zijn wenkbrouwen. Nochthans was dit gebied niet voor iedereen een onbekende. Enkele tientalle jaren geleden maakte een zekere Prof. Vanden Berghe een uitvoerige studie over blauwgraslanden in België en Nederland. Volgens hem vond men in de Visbeekvallei te Wechelderzande mee van het mooiste wat de Kempen aan blauwgraslanden te bieden had. Soorten als Spaanse Ruiter en Trilgras werden er door hem op meerdere plaatsen gevonden.
Niet enkel Prof. Vanden Berghe werd beroerd door al deze schoonheid. Verscheidene jaren later gelukkig ook een handjevol plaatselijke natuurliefhebbers.

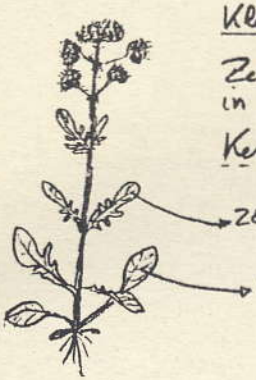

Kleine Valeriaan (VALERIANA DIOICA)

Zeldzame plant aan veenplassen en in moerassig grasland.

Kenmerkende verschillen met Echte Valeriaan:

ZEER GROTE EINDLOB

ONDERSTE STENGELBLADEN ZIJN EIROND.

Begin de jaren tachtig werd een eerste schuchtere poging ondernomen om een aankoopprojekt op te starten in de vallei. Een perceel moeras met ondermeer een groeiplaats van Kleine Valeriaan werd te koop aangeboden. Door allerlei onvoorziene omstandigheden werd het een mislukte start. De gemeentes Wechelderzande en Lille moesten blijkbaar nog een beetje wachten eer ze een natuurreservaat zouden krijgen.
In mei 1989 was het dan eindelijk zover. Ter streke van het Kindernouw te Lille werd iemand bereid gevonden enkele percelen moeras en hooiland te verkopen aan de natuurverenigingen. Het aankoopprojekt "Visbeek-Kindernouw" was eindelijk geboren. De Natuurreservaten vzw. en de natuuwerkgroep "de Wulp" van Groot-Lille sloegen de handen in elkaar. Doelstelling van het project: verwerven van grote eenheden in deze waardevolle vallei.
Om het projekt te kunnen financieren werd er steun gezocht bij de Koning Bouwdewijnstichting, het Vlaamse gewest en de gemeente Lille.

Een beetje meer over het gebied zelf nu.
Het water van de Visbeek is nog zuiver te noemen. In de zomer ziet men op vele plaatsen stekelbaarsjes door het water flitsen, maar ook zeldzaamheden als kleine modderkruiper, bermpje en snoek gedijen hier nog.
Op de grens van Vlimmeren en Wechel waar de beek het natuurgebied binnenstroomd worden we direkt geconfronteerd met enkele zeer waardevolle hooilandjes en moerasjes. De uitschieter is hier een perceeltje dat al enkele jaren voortreffelijk beheerd werd door enkele Wielewalers. Men vind er een zeer rijke voorjaarsflora met sleutelbloemen, bosanemoon, dotterbloem enz. In de vijvers en poelen kan men hier de zeldzame pilvaren en het oeverkruid aantreffen. Ook amfibieën en reptielenliefhebbers komen hier aan hun trekken. Wanneer we de vallei aflopen komen we de Molenheide tegen. Dit twaalf hectare grote terrein herbergt planten als kleine en ronde zonnedauw, klokjesgentiaan, moeraswolfsklauw en bruine snavelbies. De buizerd brengt hier jaarlijks zijn jongen groot, maar ook havik en boomvalk zijn hier meermaals broedverdacht. Zelfs de weinig opgemerkte wespendief kan men hier soms waarnemen. Wanneer we het heidegebied en het waardevolle kleinschalig weidelandschap "Berzegem" voorbij wandelen krijgen we een eerste dumper op onze vreugde: weekendhuisjes verstoren hier het vroegere duinen en heidelandschap. Inderdaad, het is zeker niet allemaal rozegeur en maneschijn in dit gebied. Geprangt tussen twee weekendzones in, kan je ons perceel "de Puttekensberg" vinden. In dit hooiland en moerasbos houden plantjes zoals dotterbloem, kruipend zenegroen, knolsteenbreek en verscheidene soorten zegges zich stand. "De Puttekensberg" is door de weekendverblijven afgesneden van "De Schaef". De Schaaf is een verzameling van beemden en kwachten (plaatselijke benaming voor natte gronden) die nog een enorme natuurrijkdom herbergen.

Eén hooilandje wordt sinds enkele jaren beheerd in samenwerking met een tachtigjarig oud autochtoon boerke. Op amper 1 hectare hooiland vind de liefhebber hier knolsteenbreek, dotterbloem, moerasvioltje, veenpluis, moersvergeetmenietje, gagel, waterviolier, wateraardbei, heide, brem, verschillende soorten zegges, enz. Op de beheerde wegberm die naar het gebiedje loopt groeit klokjesgentiaan, dopheide, veel blauwe knoop en nog andere vertegenwoordigers van de natte heide. Op een perceel gelegen naast de Schaef doen waterpunge, kleine valeriaan, geelhartje, kleinste egelskop en moerszoutgras de ogen van plantenspeurders flikkeren. Wie trouwens ook nog zijn oren zou openzetten kan de geluiden van nachtegaal, spotvogel, grasmus, wielewaal en kleine karekiet al naargelang het seizoen beluisteren, tenminste als hij niet te erg gestoord wordt door de snelweg die het gebied hier middendoor snijd. Aan de overkant van de snelweg begint het Kindernouw.

Het Kindernouw is een honderden hectare groot, relatief ongeschonden gebied dat bestaat uit laagveenmoeras, hooilanden, gagelstruwelen, natte heiderelicten, omgeven door een kleinschalig weilandencomplex. Gelukkig konden we hier reeds verscheidene hectare verwerven, want ook in het Kindernouw knabbelen landbouw en weekendhuisjes steeds verder aan de natuur. Verdroging, weekendhuisjes en de soms wel erg aggressieve landbouwpractijken zijn hier onze kopzorgen.
Onze aanwinsten bestaan uit hooilandjes en laagveenmoerassen met hoge botanische waarde. Tussen de vele zegges en dotterbloemen groeien waterdrieblad, kleine valeriaan, ondergedoken moerasscherm en weeral teveel om op te noemen. De ijsvogel, buizerd, torenvalk, kleine karekiet, kleine bonte specht, blauwborst, sprinkhaanrietzanger, wielewaal, nachtegaal en nog vele andere zijn hier broedvogel. In '90 broedde er nog een grauwe klauwier in het gebied. Het weidevogelgebied "De Breugelheide", dat het Kindernouw omsluit herbergt verscheidene koppels wulpen, kievit, geelgors, braamsluiper, roodborsttapuit enz. In het voorjaar gebruiken regenwulpen en watersnippen deze weilanden als rustplaats. De afwisseling aan biotopen levert ook voor de insektenliefhebbers goede waarnemingen op zoals bont dikkopje, koninginnepage, oranjetipje, veenmol en enkele zeldzamere libellen en sprinkhanensoorten.

Voor meer informatie, wandelingen, diavoordrachten enz. kan men steeds terecht bij Werner Van Hove, Beulk 20, 2275 Wechelderzande, tel.: 03-309.11.66 of 03-312.18.88.

SILHOUET, SCHORS en KNOPPEN

De wintertijd is nog niet helemaal voorbij. Een uitgelezen tijd om eens wat meer aandacht te besteden aan de bomen, en dan wel meer bepaald aan hun **silhouetten, schors en knoppen.**
Nu de meeste bomen er maar kaal bijstaan, valt vooral op hoe de takstructuur in elkaar zit. Het is beslist niet nodig om de naam van al die verschillende bomen te kennen om zelf allerlei ontdekkingen te kunnen doen. Elke boomsoort heeft immers een eigen patroon in het verloop van de takken. De ene heeft vrijwel rechte takken die schuin ten hemel steken, bij de andere zijn het meer kronkelige takken die ofwel uiteindelijk afhangen of ver van de stam in het ijle steken. Met nog vele andere oplossingen daartussen in.
Ook de knoppen aan de twijgen getuigen van de uitzonderlijke grote variatie in de natuur. Bij enkele bomen staan de knoppen netjes met z'n tweeën tegenover elkaar. Als die later in de lente zullen uitgroeien tot een twijg (en na een paar jaar een echte tak geworden zijn), dan staan die uiteraard nog steeds tegenover elkaar. Bij essen, esdoorns, paardekastanjes en kornoeljes is dat mooi te zien. Natuurlijk kan er in de loop van een bomenleven heel wat gebeuren, als er om één of andere reden een tak afbreekt, zal die niet terug groeien en is de symmetrie ver te zoeken, een litteken blijft toch nog jarenlang het oorspronkelijk bouwplan verraden.
De meeste bomen en struiken hebben afwisselend staande knoppen. Op het eerste zicht is daar niet veel orde in te bekennen. Bij erg goed speurwerk is er meestal toch een bepaalde regelmaat in terug te vinden, zomaar willekeurig staan die knoppen niet. De grootte van zo'n knop geeft vaak aan wat er later uit tevoorschijn gaan komen; een twijg(je) met bladeren, één of meerdere bloemen of een hele bloeiwijze met een schier niet te tellen aantal minuscule bloempjes. Misschien wel een combinatie van de twee: een gemengde knop met bladeren en bloemen. Dus gedaan met het sprookje dat uit een knop een nieuw blad zou komen. Als dat waar zou zijn, zou een boom niet kunnen groeien. En ook met het tweede sprookje dat er maar in de lente nieuwe knoppen aan de bomen komen. Elke boomsoort heeft ook zijn eigen knopvorm, van de zeer spitse alleenstaande beukeknoppen naar de dikke ronde eikeknoppen, in een toefje bijeen. Wat we aan de buitenzijde waarnemen is één of zelfs een hele reeks schubben. Ze vormen een stevige en waterdichte bescherming gedurende de winter. Bij het ontluiken van de knop vallen die schubben af, maar laten wel op de plaats waar ze stonden een litteken na. Daaraan kan een nauwgezet waarnemér te weten komen hoeveel de twijg op een jaar tijd gegroeid is.
De kleur van de knoppen is ook een belangrijk soortkenmerk. Meestal hebben ze één of andere tint van bruin als kleur. Maar de knoppen van de es zijn dofzwart, alsof ze verkoold zijn en die van de esdoorn vertonen al snel een lenteachtig groen terwijl die van de els eerder een paarse tint hebben.
Bij het aanvoelen van de knoppen komen weer andere kenmerken te voorschijn; over het algemeen zijn de knoppen hard en droog, maar die van de lijsterbes zijn grijsdonzig behaard en die van de paardekastanje vreselijk kleverig.

Enkele struiken zoals de vlier en de kamperfoelie spelen het zelfs klaar om zonder knopschubben de winter door te komen. Voor hen begint de lente soms een beetje te vroeg, met alle nadelige gevolgen erbij.
Niet te vergeten dat ook wintergroene bomen knoppen hebben: de reeks naaldbomen aangevuld met hulst, liguster, laurierkers, rododendron, aucuba en nog vele andere.
Iedereen kent de witte schors van de berk, maar de andere bomen hebben ook hun typische schorkenmerken. Opvallend zijn de platanen met hun afbladderende buitenste schorslaag. De eiken met hun diep-gegroefde schors, de beuken met gladde, de tamme kastanje met spiraalsgewijze, getortste en de kersesoorten met hun roodachtige schors, overvloedig voorzien van horizontale ademopeningetjes.
Dit alles geeft maar een beperkt overzicht van wat er 's winters aan bomen en struiken te bekijken valt.
Dus ... niet meer denken dat ze alleen maar in de zomertijd met hun bladeren, bloemen of vruchten verschillen te zien geven.

Welke twijg hoort bij welke naam ?

gewone es
boswilg
zwarte els
witte paarde-kastanje
zomereik
wilde kamperfoelie
zomerlinde
beuk
gewone esdoorn
wilde lijsterbes

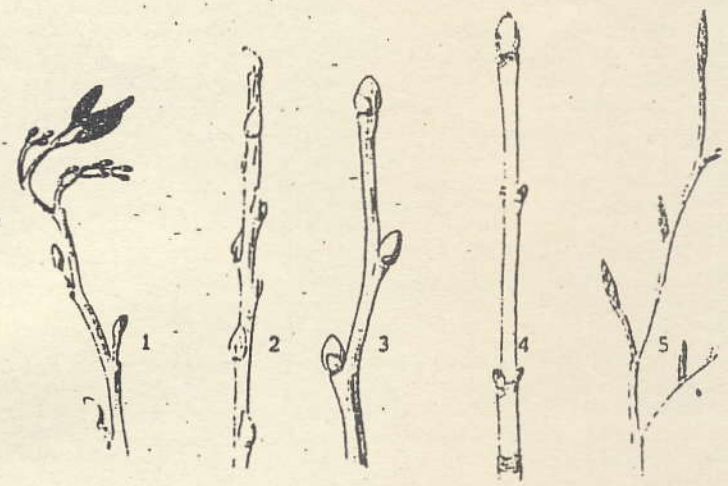

Bron : sprokkelblad

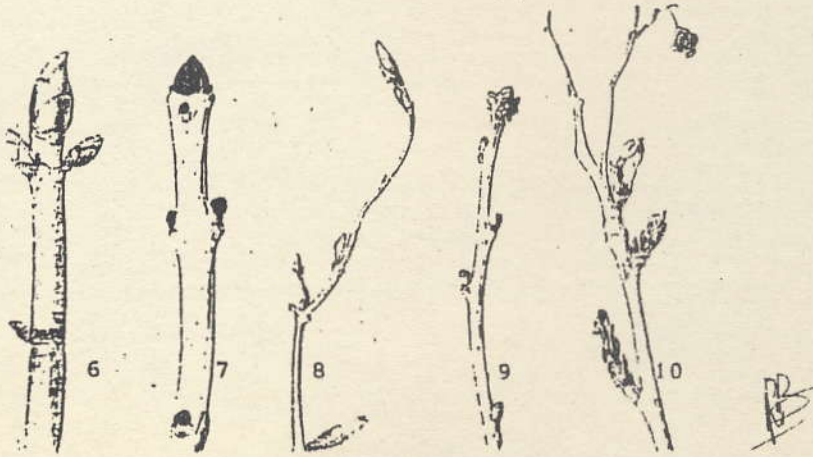

17.

VERSLAG IN DE FILOSOFIE DER JNM (PART 2)

Beste lezer,
Deze keer beginnen wij ons verslag met een lezersbrief die ons werd toegezonden door de heer D. Van Pelt.

De heer Dimitri Van Pelt heeft ons door middel van een brief te kennen gegeven dat hij weigert de lijst in te vullen. Dit werd door hem op de volgende wijze verantwoord.
Volgens hem is het niet gezond binnen een vereniging een elite te creëren en vergeleek dit dan ook met die zever die rond de bijnamen ontstond. Hij beklaagt het dus ook dat wij iedereen in een kastje van 1 tot 10 willen "proppen". Bovendien is hij niet bereid te vernageren om in zo'n kastje te passen en beklaagt hij dus ook de personen die bij hem in het kastje moeten.
Trouwens hij wil niet in een kastje, hij wil vrij zijn!
Hij besloot zijn brief dan ook met de volgende zin:
Awel, ik vind het STrAF, dat g'er weer zo'n NESTje van wilt maken. Maar ja, we ZULlen er MAar niet nog meer inkt aan verPROSsen. SWOlt. (Sweit)

Nadat wij deze brief hadden ontvangen, willen we D. Van Pelt toch even op de vingers tikken. Om te beginnen hebben wij nooit van kastjes gesproken want het was onze bedoeling slechts een voorlopige lijst aan te leggen waarin later nog veranderingen zouden kunnen gebeuren. Zodat niemand onmiddellijk een definitieve plaats zou krijgen en moest er dan tijdelijk gebruik worden gemaakt van "kastjes", zoals de heer Van Pelt dat noemt, zullen we ze zeker groot genoeg maken zodat niemand moet gaan lijnen om samen met zijn vrienden en vriendinnen in zo'n kastje te passen. We zouden ze dan zelfs uit gerecycleerd papier vervaardigd hebben zodat de versleten kastjes makkelijk hergebruikt zouden kunnen worden door onze studenten als kladbladen. Wat de slotzin betreft vonden we dat wel heel originee! gevonden en we hopen dat we nog meer originele staaltjes van deze lezer in onze Bieteut zouden te zien krijgen.

Het is niet om de heer Dimitri Van Pelt gelukkig te stellen dat u geen tabel vindt, die zaak heeft een totaal andere oorzaak. We zullen dan ook ons best doen die zo eenvoudig en duidelijk mogelijk te verklaren.

Aangezien we zoveel reacties hebben gekregen op ons vorige artikel kunnen we die onmogelijk tijdig verwerken en zelfs nooit volledig, want volgens de volgende berekeningen hebben we voor de verwerking meer tijd nodig dan ons jnm-bestaan duurt:
Berekening voor de tijd voor de verwerking van de gegevens:

in woorden:
aantal inzendingen x sec. onderweg met de post =?
? x (aantal personen op de lijst + aanvullingen) =?
? x sec. nodig voor de verwerking van 1 gegeven =?
? + gemiddeld aantal activiteiten per jaar x sec. dat een activiteit duurt =?
? + sec. op kamp =?

in getallen:
24 x 259200sec. = 6220800sec.
6220800 x 35 = 217728000sec.
217728000 x 3600sec. = 783820800000sec.
783820800000sec + (25 x 10800sec.) = 783821070000sec.
783821070000sec. + 777600sec. = **6094992600000000000sec.**

Berekening voor de tijd van ons levensbestaan in de jnm:

in woorden:

aantal sec. tot W.V. 25j. is : aantal personen die de gegevens verwerken = ?

? + aantal sec. tot I.B. 25j. is = ?

? - aantal sec. tot W.V. 25j. is = ?

in getallen:

8899200sec. : 2 = 4449600sec.

4449600sec. + 329875200sec. = 334324800sec.

334324800sec. - 8899200sec. = **325425600sec.**

Als we dan de 2 uitkomsten vergelijken is die van de eerste berekening duidelijk groter dan de tweede en hebben we dus te weinig tijd om al de gegevens te verwerken en gaan we er dus onze handen niet aan vuilmaken.

Omdat we, zoals u zelf kan zien, te weinig tijd hebben om alles te verwerken en een tabel op te stellen, hebben we besloten om een jnm-determinatietabel op te stellen zodat u uzelf kan quoteren en eventueel, als u er de tijd toe vindt, zelf een tabel op te stellen.

1. Leef je op voeten?

ja ----- goed zo, houden! (2)

nee ----- stop niet lezen want een "beest" kan geen poot lezen.

2. Heb je interesse in de natuur en het milieu in het algemeen?

ja ----- nogal logisch hé. (3)

nee ----- hoe kom je eigenlijk aan deze Bieteut ?

3. Ben je bij een natuurvereniging zoals de jnm of de Wielewaal ?

ja ----- nogal wiedes. (4)

nee ----- word lid.

4. Hoe oud ben je?

< 25j. of = 25j. ----- jnm-er (ster) (s). (5)

> 25 j. ----- Wielewuit.

5. Ben je bij een afdeling uit de streek van Hoogstraten?

ja ----- Markvallei-er. (6)

nee ----- non-Markvallei-er. (6).

6. Hoe vaak kom je naar een jnm-activiteit?

> 15 keer per jaar ----- zeer aktieveling. (7)

10-15 keer per jaar ----- tamelijk aktieveling. (7)

5-10 keer per jaar ----- zwakke aktieveling. (7)

0-5 keer per jaar ----- passief. (7)

7. Doe je mee aan allerlei milieuacties (E 10-opruimactie,...), sorteer je je afval, bespaar je energie,... ?

ja ----- milieubewust. (8)

nee ----- colablikje. (8)

8. Tel je graag? (overwinterende watervogels, trektellingen,...)
ja ----- teller. (9)
nee ----- onteller. (9)

9. Ben je op sportief gebied bij de jnm?
ja ----- sportief. (10)
nee ----- luiaard. (10)

10. Schrijf je af en toe in de Bieteut?
ja ----- bieteuterig. (11)
nee ----- schrijfarm. (11)

11. Steek je de handen uit de mauwen voor de jnm? (beheerswerken, fuif,...)
ja ----- werkmierig. (12)
nee ----- zoetwatermossel. (12)

12. Ga je mee op kamp?
ja ----- avontuurlijk. (13)
nee ----- huisslakkerig. (13)

13. Trotseer je alle weertypes en kom je naar de activiteiten ongeacht het weer?
ja ----- "nen harde"
nee ----- tropische cactus.

Knip nu alle antwoorden uit die op jou van toepassing zijn. Werp deze in een stoofpotje. Draai 8 maal aan de pepermolen. Voeg er een snuifje zout en 3 teentjes knoflook aan toe. Goed roeren. Zet de knop op 5. Nu 15 minuten laten sudderen.
Als je een lekkere pap krijgt, ben je ook: "EEN ZEER ACTIEVE JNM-IALE MARKVALLEI-ER DIE EEN GEHARDE EN AVONTUURLIJKE WERKMIER MET EEN SPORTIEVE BIETEUTERIGE INSLAG IN HUIS HEEFT" of ben je met andere woorden 10 jnm.
Als je iets anders krijgt, moet je zelf maar bepalen hoeveel jnm je bent.
Ben je vergeten de stoofpot van het vuur te halen en is het potje na 30 minuten babbelen aan de telefoon te "meurrig" geworden moet je niet verwonderd zijn dat je het volgende krijgt: "ONSPORTIEVE SLAKKEN DIE MET HARDE WUITERIGE WIELEN OVER PASSIEVE MOSSELEN OP ZOETWATER ZIJN GEVLOGEN."

De zeer actieve getelde jnm-iale Markvallei-erige filosofen die een nest geharde en zeer avontuurlijke werkmieren met een sportieve Bieteuterige inslag in huis hebben,

Ingrid en Wim

TEXEL....

Als dit iets bij je oproept, dan weet je waarschijnlijk ook al wat hier gaat volgen, want het is weer zover : 15 april vertrekken we voor bijna 4 dagen naar Texel.

Als het echter nog niet veelzegt, lees dan zeker het volgende : Een vakantieboerderij, vanuit je bed de heerlijke ontbijttafel al ruiken en als je er dan aanzit, de buizerden rond uw oren zien vliegen, door de duinen lopen, luisterend naar de vogels en proberen de braamsluiper te ontdekken, die uit volle borst zit te fluiten, de fascinerende kiekendieven zien vliegen, de gekste en prachtigste bloemen proberen te determineren, Urbain Schelp misschien weer in de weer zien met z'n achternaam, kortom genieten van de geweldige natuur en je er één mee voelen, dan 's avonds moe in je bed kruipen om te dromen van nog zo'n heerlijke dag en dan de dag daarop merken dat je droom weleens werkelijkheid kon worden.

Is dat niet wat je zou willen doen? Of zit jij liever 's avonds in je zetel thuis te kijken naar Walter Capiau of Samson, die zich uitsloven om je aan 't lachen te maken? Geef mij dan maar de frisse zeelucht en de gezellige avonden in dat boerderijtje! Veel hoef je er niet voor te doen! Je spullen inpakken, eens naar de Feel (= Marcel Adriaensen) bellen en de luttele prijs van +/- 3500BEF (voor volwassenen, iets minder voor de kids) bij elkaar sparen en dan wachten op de brief met de verdere details. Wees wel snel, want er kan geen honderd man (noch vrouw) mee!!!!!!!!!

Groetjes,

Dimitri

alias Pijeer

Wat bezielt ons, dat wij onze trots verheffen
boven de aarde, waaruit wij zijn voort-
gekomen? Waarom verloochenen wij onze
afkomst, vertrappen wij onze geboortegrond?
Waar halen wij de hoogmoed vandaan om
alles wat leeft op te offeren aan ons eigen-
belang? Hebben wij het rijk dan alleen?
Zijn wij de enigen die rechten kunnen laten
gelden?
Waar is de mens, die nederig zijn aardsheid
beseft? De mens, die bescheiden zijn plaats
inneemt tussen bomen en dieren?
Waar is de mens, die de natuur niet
waardeert naar haar nuttigheid doch naar
haar eigen kwaliteit?
Waar is de mens, die in naam van de
medeschepselijkheid het leven op aarde
koste wat het kost wil veiligstellen?
Adem, waar ben je?

een uitgave van Kok Kampen 1973

Elke Segers

ACTIVITEITEN V E L T

Dinsdag 23 maart 1993

VOORDRACHT: Komposteren en Bemesten.
Organisatie: KWB-Meer i.s.m. VELT
Plaats: KAV-KWB lokaal Donkstraat Meer.
Lesgeefster: Ann Janssen

Donderdag 8 april 1993 om 20.00 uur

VOORDRACHT: Natuurvoeding

Ann Janssen komt ons wat vertellen over de relatie tussen VOEDING, GEZONDHEID en ZIEKTE.
Wat bepaalt nu eigenlijk onze voedselkeuze?
Hoe kunnen we overschakelen op een GEZONDE VOEDING ?
Waar: Parochiecentrum Minderhout, Koestraat 6, Minderhout.

Bijdrage: Leden 150 Fr. niet-leden: 200 Fr.
INLICHTINGEN: Ann Janssen Tel. 03.315.83.27

ZATERDAG 1 MEI 1993

VELT-NOORDERKEMPEN organiseert op 1 mei een kruidenhappening bij René de Vrij, Heerle 6 te Minderhout.
Kruidenkenner René de Vrij zal ons laten zien wat we allemaal met kruiden kunnen doen. Hoe kruiden drogen ? Hoe kruidenthee's maken ? Waar halen we onze kruiden ? Hoe telen we ze ?
Gebruik van kruiden in onze voeding, ...
WAAR? Op 1 mei a.s. om 14.00 u bij René, Heele 6 in Minderhout.
IEDEREEN IS WELKOM, OOK NIET-LEDEN !!!!!!!!!!

ZONDAG 20 JUNI A.S.

OPEN - TUINEN - DAG
Waar ? Bij kees en Marina Strijbos-Aerts, Zandstraat 6D, Wortel.
Tussen: 10.00 UUR en 17.00 UUR.

IEDEREEN IS WELKOM !!!!!

Waarnemingen

* VUURGOUDHAANTJE : waargenomen door Jack G. aan de Mosten

* 3 GROTE ZAAGBEKKEN : door TomV. waargenomen op 18.11.92 aan de EIO-put te Minderhout

* IJSVOGEL : waargenomen door Katrien K. aan de gracht langs de baan Hoogstraten-Wortel 01.02.93

* BRILDUIKER : door Wim V. waargenomen op 29.12.92 aan de EIO-put

* 10 KOLGANZEN : aan de EIO-put op 01.01.93 door Wim en Tom V. waargenomen

* 10 CANADESE GANZEN : door Wim V. op 02.01.93 aan EIO-put

* vele GANZEN en andere vogels tijdens de busreis naar Zeeland : zie elders in dit bieteutje

Een gedetailleerd verslag van de waterwildtellingen aan de EIO-put en de Mosten zal in het volgend bieteutje verschijnen.

Volgende waarnemingen doorgeven vóór 15 april !!!!!!!

JNM-KAMP AUEL (van 02 augustus t.e.m. 07 augustus)

Om dit kamp nu reeds te kunnen voorbereiden, zouden we graag weten met hoeveel we ongeveer zullen zijn.

Daarom zou ik willen vragen dat iedereen die denkt dat hij meegaat, zijn naam zou willen doorgeven en dit bij voorkeur voor 15 maart aan Wim Verschraegen.

Ik zou ook graag hebben dat je op papier zet wat je van zo'n kamp verwacht, wat je wil doen, wat je interessen zijn, ...

Alle ideeën, voorstellen, medewerkers voor het organiseren van het kamp, ... zijn meer dan welkom !

W.V.